

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quadragesimap[ri]ma tractat de ornatu q[ui] [con]sistit i grauitate,
incessu, habitu [et] te[m]pera[n]tia, pot[us] [et] cibi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](#)

a Aut intemperans, s. nolens conformare se aliis,
b Superstitiosus. Id est inanis glorie cupidus, vel
hypocrita.

c Significat. Forte habet ventrem infatiabiliem: vel
causa infirmitatis hoc fecit.

d Aut flagitio-

sue est. Prodigijs

vel hypocrita.

e Sed libido.

f d. potius coside-

ram? cauſam fa-

ctis. recti. q. viii. oc-

cidit. t. recti. dicitur.

g. iiii. q. viii. origo.

h. flagitia. i.

non statim dicuntur

aliquid esse vitio-

sum, nam non solum in

meliori partem

sunt interpretan-

da extra de regu-

lar. effore.

s. p. vice vesel.

hanc hystoriam ha-

bet de penit. diff. q.

Opponitur.

f. Seuer. eau-

sa. v. xxi. q. iii. iii.

gloriacione.

D. Iustus. f. Ca-

hoc capi. q. si quis

vitio cibū delici-

o fine immēno de-

fiderio, nō peccat:

et helias qui car-

nes comedit. Si

quis autem vileni

bonum aūdētū orde-

nēt appetit, repre-

hēderit: vt daniel

qui squam de ci-

sterna. Bethleem

concupiit nimis

ordenem.

D. Non cogant,

que situm futurū ab au-

gusta cui debet at-

teri de dūtib. qui

tempore penitētē

non possum vīlū

abūlū et aris-

es? R. Hoc d. Aug.

et non debent ad

hac d. porcōt. q. trātū

vīlū, erēt par-

peribū vīlū; q. si cōfūtūdīmē mūrāt, egrotat: dolere

tamen debent q. non possum sicut alii abstinerē.

lūm et i. Non cōsanit. Arg. q. mutius agendum est cum di-

gōbū vīlū et nobilū q. cum pauperibū? v. lxxvi. di-

lūm pe non satis. z. terribū dūtib. peruenit. l. diffūct. cōsumma-

re. ev. q. vii. tpa. Arg. corra. xxi. q. v. qui cōpūllūs.

q. Dicq. ignobiles magis puniūtūr corporali pena q. no-

biles: sed pecuniariter magis puniūtūr nobilis q. ignobili-

les: v. viiiij. q. j. qui corra. et ff. de pena. si quis aliquid.

er. quidam.

k. Diuites. Cum sunt in penitentia.

l. Si cōfūtūdīmē. Ar. g. q. cōputationes penarum

possum fieri in sp. pene i-

ritualibus. lxxvi. sp. pene i-

dist. pene dīrēt. b. pīt

m. q. Supītūs. id cōmū-

est pīcōs. tar.

n. q. Pauperibū

vīlū. Arg. corra. j.

g. dīl. c. vīl. in fi.

Q. Vod dicit.

g. q. Cat. Au-

gu. exponit hic illū

locum euāgelij su-

per 2. Matt. Venit

Ioannes nō mādi-

cane neq. bibens:

et dicunt, demoniū

habet. Venit filiū

hoīs manducans

et bibens: et dicunt

iudei: Ecce hic ho-

mo vorator est et

potator vini. sed et

iustificata est sa-

Wat. llo. iustificata est sapie-

ria ab omnib. filiis suis: osten-

dit filios sapientie intelligere,

neq. in abstīnēdo nec in mādi-

cando esse iustitia, sed in equa-

nītute tolerāti in opīa et rē-

peritā: p. abūdāti nō se cor-

rumpendi, atq. opportune fu-

mēti vel nō sumēti ea quoq. nō vīlū fz. cōcupisētūa repre-

hēdēta est. Nō enī interest oī

no qd. alūmētōz. sumas vīlū

curras necessitatē corpi, dī-

mō cōgruat i. gībō alūmētōz

his cu. quib. tibi viuēdū est:

neq. quantum sumas interest

multū, et videam? alōtū fo-

machū citius saturari cibis: et

eos tū illū? ipsi paruo quo sat-

uratur, ardēter et intolerabili-

ter et omnino turpiter impiā-

tiū abstīnēti. Dāvid enim

aquā male concupitā effudit,

et helias carnes comedit.

I. dem in lib. de verbis dñi.

q. q. Cōfūtūs. Coram alio,

in euāgel. 2. Matt. vj. dicit de iudeis: Venit ioannes non

manducans carnes neq. bibens vīnum: et vīsūtū. demo-

nūm habet, venit leīsūtū manducans et bibētū, et dīcītū:

ecce vorator et potator vīni. fedz alij male opinarentur

de ipso: tamen iustificatioē est ab apostolis suis, ?

p. Ali. Dātūi casus,

q. Cōfūtūs. Coram alio,

Distinctio. xlii.

Prima pars,

dicitur q̄ archiepiscopi quinquaginta equitatuſa ha-
bitum in visitationib⁹.

Sicut ergo. Cōdūt Sathanus et supradictio-

sicut mōrē eoz cū quibus viuimus, seruāti sunt ino-

bis; si etiā in indumentis cū in inceſu erit debet eſſe la-

cerdos ouar⁹, n̄ grauitate immo-

mētis oſſed amu-

turitatem. Si en-

imcomposit⁹ non

debet incedere;

dicti Augustinus

mentis iniquitatē

pobat ex eo. Ca-

lūne cū p̄p̄ vari-

icōmōrē fuit a Sa-

luso notam⁹.

n̄ C Unde hig-
riographus. La-

luthus.

Ospitale.

Decidit.

Clericus professionem

suā et habitu et inceſu

probat. et ideo nec vestib⁹ nec

calceamentis decorem querat.

Sicut ergo in cibis mores eoz

cū quib⁹ viuimus, obser-

uare monemur; sic et de indu-

mentis intelligenti⁹ est. vt en-

alibi dicitur: quisque cōceptus his

cū quib⁹ viuuit, laitoria sibi vel

austerior: a p̄e ceteris idūme-

ta vel alimēta querat; aut intē-

peras sui, aut sup̄stitionis est.

CIn inceſu aut̄ debet esse fa-

cerdos ornat⁹: vt grauitate

tit⁹, mentis maturitatem

ostēdat. Incomposit⁹ enim

corporis: vt Aug. ait) inequa-

litatem indicat mentis. Un-

de higrographus "ille cum

ei⁹ mutabilitatem⁹ describe

ret, cuius conscientia excitata

currit mente⁹ vafat⁹: inter

cetera hoc etiā notabile indi-

caue dices. Inceſu⁹ mod⁹

circus, modo tardus.

Distinctio. xlii.

Hospitale⁹

ivo fācēdo-

tem esse op̄z

ne sit de nu-

mero eorum

quibus in in-

dicio dicetur

hōspes fui, et non suscepisti

me. **C**ui enī aplin secut⁹

fuerit, alios ad hospitalitate

CSi id in tpe. Id est pro tpe: sc̄z cum corā aliquibus
tempore necessitatis ciuita proponit cibis.
b Neg. i.nō ideo cū quia statim comedere q̄ videt
alios necessitate exigente comedere et proponit cibis.

c Cum. Id est quando.

b P̄s. i. cl̄s.

e **G**o. Sic fa-
cientep̄ cū venēt
ad pauperes ecclē-
sias: ne viuas ho-
ra consumat victi-
logiā, et de cen-
si. cum apostolus.

PArſimonias. O-
cto enumerat⁹ in
ca. quoq̄ fer come-
dant̄ duo repro-
bantur, et ferre de-
bez q̄ parſimonia

est viua rerū tem-
poraliū cum mo-
deratione.

f **P**arſimoni-
am. Id est tempe-
ratum viuim⁹.

g **D**iligētā. id
est voluntarem.

h **I**nficiati. id
est ſolū, vt in-
ficiati. nō prece-
ſe faciunt⁹.

i **C** In piauita.
Ars. Et illi qui
dicunt melius effe-
re exaudiū in piauita
publice. q̄ clām
melip̄. e.

Ocare
publice
q̄ clām
melip̄. e.

o **E**xaudiū
et in cibis
clāmū in ecclēſia,
tua in cubicu-
liū tuūmū clāu-
ſo oſſo ea a patr̄.
ſed illud de cubicu-
lo mentis intelli-
gitur.

k **C** Que ſupra.
Nam quicq̄ ſu-
erogaueris, red-
dit. r̄b. ſi. lexxv.
dūt. non ſari.

Sep̄ in ſum.
l **C** Sepe vi-
ta. ſuſt. dum vi-
ta vniu in corā-
ria currunt.

m **P**ilope.
Supelle-
citem. Doctodie
nō tenet: qua mo-
do habet ampla
poſtſiliōe: vt. n̄.
q̄. j. expedit, et ſe-
no est erra de ſe-
dit. i. vafa. z eſt de
eſti. cum apls. ybi

sit in tpe aut opus sit, aut
neceſſe sit, cū tranquillitate a-
ſpicere, neq̄ b̄ tāgere. Magis
ergo interest non qđ vel quan-
tum almetozū p̄o cogruet
hoīn atq̄ p̄ſone ſue, et p̄o ſue
valetudinē necessitate quis
accipiat: ſed quanta facilitate
et ſeuſtate animi careat cū
hi⁹ vel opz vel neceſſe eſt ca-
rere: vt illud in animo xp̄iani
cōleaf qđ apls dicit: Sc̄o.
z minus h̄f: ſcio z abundare:
vbiq̄ et in oib⁹ imbu⁹ ſum:
z ſatiari z eſurire: z abundare
et penurā pati: ſia poſtum in
eo qui me conſoriat.

Item ex cōdīo Bangrefi.

CLevera cōb⁹ et vētū

non dīſolutio eoz laudatur.

PArſimoniam⁹ cū veſte
humilitō reprobam⁹:

ſicut etiam ornatiū p̄ter eoz
poſitū diligētā ſupcarit⁹ lau-
dam⁹: diſſolutoſ aut̄ et fra-
tros veſtib⁹ z inceſu non recti-
pius: pietatē veſtib⁹ in piauita
domibus non ineludeat, oēmloc⁹ in nomine dei edifi-
cam⁹ honoam⁹: z cogre-
tationem in ecclēſia dei factam
ad utilitatem cōm recipim⁹:
et bona oga que ſupra* vires
in fratres pauperes exercent⁹
in ecclēſias traditiones, brūſicam⁹: z oia q̄ puenūt tra-
ditionib⁹ aplicis, z ſcr̄p-
tūrā ſupceptis in ecclēſia fieri
exoptamus. **I**tem Greg.

CSub ſpede virtutum lepe-
te vita īgerunt.

Sep̄e virtua. ſingulārē ſup̄-
te ſeſe virtutes mentiū
tur: vt tenacia, paſtimonie, et
fusio, largitas, crudelitas, ze-
lus iuſtitie, remiſſio, pietas ve-
lit videri.

Item ex cōdīo Lætha. ſuſt.

Sep̄e virtua. ſingulārē ſup̄-
te ſeſe virtutes mentiū
tur: vt tenacia, paſtimonie, et
fusio, largitas, crudelitas, ze-
lus iuſtitie, remiſſio, pietas ve-
lit videri.

**UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN**